Ulkoasiainministeriö NEUVOSTORAPORTTI UM2016-00884

ASA-10 Kyröläinen Saana(UM) 22.07.2016
JjulkinenJULKINEN

Asia
ASEM-huippukokous Mongoliassa 15.-16.7.2016

Kokous
ASEM-huippukokous 15.07.2016 - 16.07.2016

ASEMin 11. huippukokous järjestettiin 15.–16.7. Ulaanbaatarissa Mongoliassa. Suomea huippukokouksessa edusti PMI Juha Sipilä.

ASEMin 20-vuotisjuhlakokouksen teemana oli ASEMin tulevaisuus sekä Aasian ja Euroopan välisen yhteistyön vahvistaminen ASEMin keskiöön nousseen Connectivityn kautta. Kuumimmiksi kysymyksiksi nousivat terrorismi sekä alueellisista kysymyksistä Etelä-Kiinan meren tilanne ja Pohjois-Korean kysymys.

Suomi nosti puheenvuoroissaan esille Euroopan ja Aasian laaja-alaisen yhteistyön tärkeyden sekä erityisesti arktisen alueen merkityksen ja rauhanvälitystyön roolin etsittäessä ratkaisuja muuttoliikkeen kaltaisiin globaalihaasteisiin.

Huippukokouksessa annettiin puheenjohtajan julkilausuman lisäksi kaikkein johtajien nimissä julistus ASEMin tulevaisuudesta (Ulaan-baatar Declaration) sekä terrorismin tuomitseva julistus.

ASEMin (Asia-Europe Meeting) 11. huippukokous järjestettiin 15.–16.7. Ulaanbaatarissa Mongoliassa. Suomea huippukokouksessa edusti PMI Juha Sipilä. 20-vuotisjuhlakokouksen pääteemana oli ASEMin tulevaisuus sekä Aasian ja Euroopan välisen yhteistyön vahvistaminen ASEMin keskiöön nousseen *Connectivityn* kautta. Huippukokous koostui ensimmäisen päivän kahdesta täysistunnosta sekä toisen kokouspäivän retriitti-istunnosta.

Huippukokouksen alussa kolme virallista liitännäisfoorumia eli liike-elämän foorumi (Asia-Europe Business Forum AEBF), parlamentaarikkofoorumi (Asia-Europe Parliamentary Partnership ASEP) ja kansalaisyhteiskuntafoorumi (Asia-Europe People's Forum AEPF) sekä nuorten malli-ASEMin edustajat jakoivat suosituksensa johtajille.

Ensimmäisen kokouspäivän täysistuntopuheenvuoroja leimasi juuri tullut tieto Nizzan tapahtumista; terrorismi tuomittiin jyrkästi. Johtajien puheenvuoroissa toistuivat kautta linjat samat teemat. ASEMin merkitystä yhteistyöfoorumina ei kyseenalaistettu, ja yhteistyön toivottiin keskittyvän tasapainoisesti ASEMin kaikkiin kolmeen pilariin. Yhteistyötä toivottiin erityisesti Aasian ja Euroopan yhteyksien vahvistamiseksi, ilmastonmuutoksen torjumiseksi, kestävän kehityksen tukemiseksi, talouskasvun vauhdittamiseksi, alueellisen vakauden vahvistamiseksi sekä kiistojen ratkaisemiseksi. Moni johtaja nosti jo täysistunnossa esiin Haagin pysyvän välitystuomioistuimen lausunnon Etelä-Kiinan meren aluevaatimuksista vaatien kansainvälisen oikeuden kunnioittamista. Useat Aasian maat nostivat esiin

huolensa Ison-Britannian EU-erosta ja sen aiheuttamasta epävarmuudesta. Euroopan puolelta pyrittiin hälventämään huolia vakuuttaen, että prosessi hoidetaan hyvässä yhteistyössä.

Pääministeri Juha Sipilä piti Suomen puheenvuoron ASEMin toisessa täysistunnossa, jonka teemana oli "Promoting ASEM Partnership for Greater Connectivity". Puheenvuorossa pääministeri korosti Aasian ja Euroopan yhteyksien merkitystä Suomelle. Hän korosti parempien yhteyksien taloudellista ja inhimillistä merkitystä muistuttaen erityisesti arktisen alueen potentiaalista mutta myös alueen herkkyydestä.

Lauantaina 16.7. päämiesten ja yhden avustajan kokoonpanossa järjestetyn retriitti-istunnon alkua sävyttivät aiemmin yöllä tulleet tiedot Turkin vallankaappausyrityksestä. Ennen istunnon alkua kokoontuivat yhtäällä paikalla olleet EU-jäsenmaiden valtioiden ja hallitusten päämiehet Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Tuskin sekä toisaalla ulkoministerit ja muut edustajat EU:n korkean edustajan Federica Mogherinin johdolla muokkaamaan EU:n lausuntoa, jonka presidentti Tusk luki retriitti-istunnon päätteeksi. Retriitin pääaiheita olivat terrorismi, Korean niemimaan tilanne, Etelä-Kiinan meren tilanne ja siihen liittyen kansainvälinen oikeus, sekä Brexit. Pääminister Sipilä korosti retriittipuheenvuorossaan ongelmanratkaisukyvyn sekä poliittisen tahdon merkitystä etsittäessä vastauksia yhteisiin globaalihaasteisiin. Esimerkkinä tästä Sipilä mainitsi muuttoliikkeet ja pakolaisuuden. Muuttoliikkeiden taustalla olevien syiden ratkaisemiseksi täytyy tehdä enemmän. Suomi pitää erittäin tärkeänä myös konfliktien ratkaisua sekä rauhanvälitystyötä.

Kokouksen konkreettisena antina hyväksyttiin väliaikaisen työryhmän (*Pathfinder group on Connectivity*) perustaminen selvittämään, miten ASEMin puitteissa voidaan konkreettisemmin edistää Aasian ja Euroopan välisiä yhteyksiä. ASEMin talousministerikokousten (*Economic Ministers' Meeting*) elvyttämiseen kehotettiin ja samalla noteerattiin Korean tarjous isännöidä kokous vuonna 2017. Lopullinen päätös jätettiin asiasta vastaavien virkamiesten päätettäväksi myöhemmin tänä vuonna. ASEMin 20-vuotisjuhlan kunniaksi nimettiin 1.3. (tai jokin muu kullekin maalle sopivampi päivä samalla viikolla) ASEM-päiväksi, jolloin voidaan erilaisin tavoin juhlistaa Aasian ja Euroopan välistä yhteistyötä.

Huippukokouksessa annettiin puheenjohtajan julkilausuman lisäksi kaikkein johtajien nimissä julistus ASEMin tulevaisuudesta (*Ulaanbaatar Declaration*) sekä terrorismin tuomitseva julistus.

Päättäjäisseremoniassa kapula luovutettiin EU:lle. Seuraava huippukokous järjestetään Brysselissä vuonna 2018. Tätä ennen Myanmar isännöi ASEMin ulkoministerikokouksen vuoden 2017 toisella puoliskolla.

Suomen edustajat

Pääministeri Juha Sipilä
Suurlähettiläs Marja Rislakki, SL Peking
Pääministerin erityisavustaja, kansainväliset asiat Anna-Kaisa Heikkinen, VNK
Osastopäällikkö, ASEM-SOM Kimmo Lähdevirta, UM
EU-asioiden viestintäpäällikkö Anne Sjöholm, VNK
Lähetystöneuvos Jani Raappana, SL Peking
Ulkoasiainsihteeri Saana Kyröläinen, UM

Asiakirjat

Chair's Statement – "20 Years of ASEM: Partnership for the Future through Connectivity"
Ulaanbaatar Declaration

Statement of Asian and European Leaders on International Terrorism

Liitteet

Viite

Asiasanat	ASEM
Hoitaa	**UM**
Tiedoksi	EUE, OKM, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VNK, YM